

FRÅGOR OCH SVAR OM INDUSTRIELLT SAMARBETE

Vad är industriellt samarbete och varför krävs det?

Industriellt samarbete främjar det finländska utvecklingsarbetet och försörjningsberedskapen. Det industriella samarbetets mål är att utveckla och underhålla försvars- och säkerhetsindustriell produktion, teknik och kunskap som är av avgörande betydelse för det militära försvaret, statens säkerhet och samhällets vitala funktioner samt att förbättra och trygga den nationella försörjningsberedskapen.

Genom industriellt samarbete kan det säkerställas att den ur försörjningsberedskapens synvinkel kritiska teknik och kunskap som hänför sig till den försvarsmateriel som är föremål för upphandling står till försvarsmaktens förfogande även under kristid och i därmed jämförbara undantagsförhållanden. Det innebär således tryggande av sådan teknik som är av avgörande betydelse med tanke på Finlands viktiga säkerhetsintressen och anskaffning av kunnande vid rätt tidpunkt för finländska företag, forskningsinstitut, högskolor och försvarsmakten för att den finländska industrin och andra aktörer kan producera kritiska produkter och tjänster för försvarsmakten också i undantagsförhållanden.

Genom ett intensivt och långvarigt samarbete mellan den inhemska och den utländska försvarsindustrin tryggas den militära försörjningsberedskapen och säkerställs tillgången till kritisk teknik under alla förhållanden.

Industriellt samarbete har definierats bl.a. i publikationen ”Teollinen yhteistyö puolustushankinnoissa” (FSM 2017) och i ”Regler för industriellt samarbete om Finlands försvarsmaterielupphandling” (ANM 2012). Kraven på industriellt samarbete utgör en del av HX-anbudsbegäran, och direkt och indirekt industriellt samarbete är officiella termer i anbudsbegäran.

Är industriellt samarbete samma sak som motköp?

I samband med försvarsupphandling har köparen traditionellt uppställt ett s.k. kompensationsvillkor för upphandling av stort värde, om anskaffningen har gjorts hos en utländsk leverantör (tidigare använt termen ”motköp”, men nuförtiden används i Finland benämningen ”industriellt samarbete” (eng. Industrial Participation, IP) , eftersom verksamhetens fokus ligger på den finländska försvars- och säkerhetsindustrins samarbete med utländska leverantörer, särskilt för att trygga tillgången till kritisk teknik under alla förhållanden.

Termen ”motköp” (eng. offset), som tidigare användes allmänt, används således inte längre i Finland, och med den avses nuförtiden också en helt annan sak, eftersom det industriella samarbete som eventuellt i exceptionella fall kopplas till försvarsupphandling ska vara motiverat enligt artikel 346 i EUF-fördraget (intressen som är väsentliga för statens säkerhet). Det industriella samarbetet tryggar den militära försörjningsberedskapen och utgör således inte motköp.

Offset?

På den globala nivån används fortfarande ofta termen ”offset”. På sådana fall tillämpas då det aktuella landets egen nationella lagstiftning, som också kan basera sig på motköp när det är fråga om länder utanför EU. Ett finländskt försvarsindustriföretag kan exempelvis ha en gällande motköpskyldighet i något tredjeland. I globala sammanhang är motköp således en allmän förutsättning för avtal om omfattande försvarsmaterielupphandling, och snarare en regel än ett undantag. Formen hos och målen för dem samt sätten att verkställa dem varierar stort.

Vad är direkt respektive indirekt industriellt samarbete?

Det industriella samarbetet kan vara direkt eller indirekt. Samarbetet ska innefatta sådana prestations- och teknikområden som är av avgörande betydelse för Finlands försvar och som har fastställts i statsrådets principbeslut Tryggande av det finska försvarets teknologiska och industriella bas, som publicerades våren 2016. Samarbetet kan omfatta endast försvars- och säkerhetssektorerna, och det är inte möjligt att i arrangemangen inkludera civila produkter och tjänster som inte har något samband med dem.

Det är fråga om *direkt industriellt samarbete*, när den utländska och den inhemska industrins samarbete hänför sig till ett system som ska upphandlas. Genom samarbetet kan det säkerställas att den ur försörjningsberedskapens synvinkel kritiska teknik och kunskap som hänför sig till den försvarsmateriel som är föremål för upphandling står till försvarsmaktens förfogande även under kris-tid och i därmed jämförbara undantagsförhållanden.

Det *indirekta industriella samarbetet* innebär samarbete som inte har någon direkt anknytning till föremålet för försvarsmaterielupphandling. Det är fråga om indirekt industriellt samarbete, när föremålet för samarbetet är överföring av teknik och kunskap, som är viktiga med tanke på statens väsentliga säkerhetsintressen, till Finland. Det indirekta industriella samarbetet ska således omfatta sådan teknik som är kritisk ur försvarssynpunkt. Exempel på indirekt industriellt samarbete är programvaror, källkoder, cybersäkerhet, forskning, små och medelstora företags internationalisering, avancerade material samt tillverkning. Det främsta syftet med det industriella samarbetet är att skapa långvariga partnerskap mellan den finländska industrin och utländska anbudsgivarkandidater och deras underleverantörskedjor.

Det är fråga om indirekt industriellt samarbete när föremålet för samarbetet är överföring av teknik och kunskap, som är viktig med tanke på statens väsentliga säkerhetsintressen, till Finlands försvars- och säkerhetsindustri, försvarsförvaltning, forskar- och vetenskapssamhällen eller universitet och högskolor. Försvarsministeriet och Huvudstaben har ansvaret för planeringen av det indirekta industriella samarbetet. I det indirekta industriella samarbetet fästs särskild uppmärksamhet vid sambandet mellan kunskapen och/eller tekniken och den prestationsförmåga som är av avgörande betydelse för Finlands försvar och vid säkerställandet av sådan teknologisk och industriell bas som behövs för tryggandet av den.

Det indirekta industriella samarbetet ska innefatta de delområden inom teknik som har fastställts i anbudsbegäran. Endast av särskilda skäl kan det omfatta något annat område, men också i det fallet ska samarbetet ha som mål att trygga statens viktiga säkerhetsintressen. Huvudstaben har slagit

fast prioriterade områden för det indirekta industriella samarbetet vid strategiska projekt. De är områden som anses vara viktiga ur försvarssynvinkeln och ur försörjningsberedskapssynvinkeln i framtiden när det gäller den självständiga funktionsförmågan och kunskapen, också med beaktande av den existerande nationella industriella basen.

Hur reglerar EU försvarsupphandlingen?

Lagstiftningen om och förfarandena för det industriella samarbetet (tidigare motköp) i samband med projekten för försvarsmaterialupphandling har förändrats väsentligt sedan ikraftträdandet av EU:s försvars- och säkerhetsupphandlingsdirektiv (2009/81/EG). I Finland har lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) trätt i kraft den 1 januari 2012. I samband med upphandling som sker med stöd av den lagen behöver man i princip inte längre för leverantören uppställa någon skyldighet till industriellt samarbete.

Medlemsstaterna har således i princip en skyldighet att konkurrensutsätta sina försvars- och säkerhetsupphandlingar i enlighet med EU:s direktiv om försvars- och säkerhetsupphandling. Denna princip kan frångås endast genom sådana undantag som definieras i artikel 346 i EUF-fördraget. I sådana exceptionella fall kan det således också fortsättningsvis uppställas krav på industriellt samarbete. I Finland grundar sig motiveringarna i sådana fall i praktiken på statsrådets principbeslut om teknik som är väsentlig för försvaret (2016).

Nödvändigheten av det krav på industriellt samarbete som ska ställas och kravets omfattning ska dock alltid bedömas på förhand från fall till fall av upphandlingsmyndigheten och grunderna ska uppfylla förutsättningarna enligt artikel 346 i EUF-fördraget. På dylika eventuella avtal om industriellt samarbete tillämpas reglerna för industriellt samarbete från 2012 (preciseringar gjorda 25.4.2013, 11.5.2017, 25.6.2018).

Vilka aktuella försvarsprojekt inbegriper industriellt samarbete?

Skyldigheten till industriellt samarbete är förenad med de båda strategiska projekten, dvs. Flottilj 2020 och HX-jaktplansprojektet. I båda ovan nämnda projekt har minimiandelen av industriellt samarbete fastställts vara 30 procent av upphandlingens totala värde. Genom denna mängd av industriellt samarbete, med beaktande av bestämmelserna i reglerna för industriellt samarbete och den inhemska försvarsindustriella grunden, kan man i princip säkerställa en betydande andel för den inhemska industrin när upphandlingen genomförs och samtidigt trygga en tillräcklig militär försörjningsberedskap samt en möjlighet att fördjupa finska försvarets tekniska och industriella bas.

Vad är målet med industriellt samarbete i fråga om HX-projektet?

Syftet med försvarsmaktens HX-projekt är att F-18 Hornet -jaktplanens prestationsförmåga ska ersättas med multirollsjaktplan. Följande fem jaktplanstyper är på förslag: F-35 (Lockheed Martin, USA), F-18 Super Hornet (Boeing, USA), JAS Gripen (Saab, Sverige), Eurofighter (BAE Systems, Storbritannien) och Rafale (Dassault, Frankrike).

Anskaffningens värde i upphandlingsskedet är ca 7 — 10 miljarder euro. Det är fråga om Finlands hittills största försvarsmaterielupphandling och den väcker stort intresse också utomlands. Statsrådet fattar beslut om vilken typ av flygplan som väljs år 2021 under den kommande regeringsperioden. Industriellt samarbete och definitionen av det utgör en del av den pågående HX-upphandlingsprocessen som Försvarsmaktens logistikverk har ansvaret för. Industriellt samarbete är ett av beslutskriterierna vid HX-projektet.

I HX-upphandlingen är det fråga om en ur försvarssynpunkt strategisk prestationsförmåga som har en viktig betydelse för det militära försvaret i allmänhet och för luftförsvaret i synnerhet. För att det ska vara möjligt att utföra nödvändiga uppdrag med jaktplanen både under normala förhållanden och i undantagsförhållanden, ska de inhemska aktörerna ha tillräcklig kunskap och teknisk kompetens.

I samband med HX-projektet avses med försörjningsberedskap möjliggörande av en störningsfri användning och underhåll av stridssystemet i undantagsförhållanden. I praktiken skapas försörjningsberedskap redan genom arrangemang för underhåll och utbildning på alla nivåer under normala förhållanden, genom att behövliga trupper byggs upp och utbildning ordnas för dem, genom uppbyggnad av materialstocken samt underhålls- och reparationsförmågan på basis av funktionerna under normala förhållanden. Utöver den grund som underhållssystemet för undantagsförhållanden kräver ska underhållssystemet för normala förhållanden vara så kostnadseffektivt som möjligt.

Underhållssystemet ska vara kapabelt att hålla ett visst antal jaktplan i operationsdugligt skick och att producera sådan förmåga till luftoperationer som krävs vid bestämda baser. I fråga om beredskap förutsätter denna förmåga att i undantagsförhållanden kunna fungera i en logistiskt isolerad miljö och förmåga att självständigt fatta beslut som gäller luftvärdighet och operationsduglighet samt reparation och underhåll av materiel.

Kravet angående militär försörjningsberedskap utgår från att följande krav ska kunna uppfyllas nationellt:

1. att kunna operera i en ur logistisk synvinkel isolerad miljö med avseende på material- och informationsflöden,
2. att öka materielens användbarhet enligt kraven på höjd effektivitet och beredskap, att grunda baser och sprida materielen,
3. att rusta baserna så att de producerar det operationstempo som krävs,
4. att fatta beslut om luftvärdighet och operationsduglighet,
5. att utföra fel- och skadeanalyser, bedömningar av reparationsbehov och planering av reparationer,
6. att anpassa underhållssystemet till verksamhetsmiljön och användnings sättet, samt
7. att göra bedömningar av
 - systemändringar i samband med förändringarna i verksamhetsmiljön (systemutveckling),

- hur användningen av materiel inverkar på övervakningen av strukturens hållfasthet och livslängd, samt
- hur de ändringar och reparationer som beror på skillnaden mellan den faktiska och den planerade användningsprofilen genomförs.

Har den finländska försvarsindustrin en viktig roll i sammanhanget?

För att kraven ska kunna uppfyllas förutsätts att den inhemska industrin deltar i planerings-, integrerings- och byggnadsfasen samt i mottagningsfasen i samarbete med systemleverantören och delsystemleverantörerna. Deltagandet kommer att säkerställas till behövliga delar genom arrangemang för industriellt samarbete.

Existensen av en tillräcklig teknisk och industriell bas samt dess kontinuitet under systemets hela livslängd förutsätter tillbörligt kunnande. Sådant har den inhemska industrin för närvarande inte till alla delar. Förutsättningar för generering av behövligt kunnande skapas genom arrangemang för industriellt samarbete mellan den valda systemleverantören och den inhemska industrin. Teknik som är kritisk med tanke på det militära försvaret måste vara tillgänglig och gå att använda också i undantagsförhållanden.

Det är av särskild betydelse att det under upphandlingsprocessen skapas förmåga för systemets hela planerade livslängd. Detta möjliggör både en självständig operation av systemet och en vidareutveckling av det.

I anslutning till upphandlingen kommer man att för Finland skaffa nytt tekniskt kunnande i syfte att utveckla Försvarsmaktens totala prestationsförmåga också i andra sammanhang än sådana som har en direkt koppling till det system som ska anskaffas. Då är det fråga om indirekt industriellt samarbete som inriktas på vissa kritiska teknikområden som fastställs i statsrådets principbeslut. Inom den inhemska industrin skapas det på detta sätt kritiskt tekniskt kunnande inom områden som är av avgörande betydelse med tanke på försvaret och statens säkerhet.

Innehållet i den skyldighet till industriellt samarbete som påförs i samband med upphandlingen och förhållandet mellan direkt och indirekt industriellt samarbete preciseras under upphandlingsförhandlingarna.

Vilken teknik är kritisk ur försvarssynpunkt?

Sådan teknik som är kritisk ur försvarets synvinkel har definierats i statsrådets principbeslut "Tryggande av det finska försvarets teknologiska och industriella bas" (7.4.2016).

1. Teknik för ledning och nätverksverksamhet samt för spaning, övervakning och målanvisning
2. Material- och strukturteknik
3. Teknik för multitekniska system samt för systemhantering
4. Bioteknik och kemiteknik

När inleds och när avslutas det industriella samarbetet?

Det industriella samarbetet inleds efter det att upphandlingskontraktet och avtalet om industriellt samarbete har undertecknats med den anbudsgivare som vunnit anbudstävlingen. Därefter kan projekt genomföras inom den tid, uppskattningsvis cirka 10 år, som fastställts i avtalet. Avtalet om industriellt samarbete utgör en bilaga till det egentliga upphandlingskontraktet.

Kan åtgärder inledas redan för valet av anbudsgivare som tilldelas kontraktet?

Utgångspunkten är att förhandsarrangemang gällande industriellt samarbete inte är möjliga. Endast i projekt som är strategiska med tanke på landets försvar kan man i undantagsfall komma överens om att leverantören inleder åtgärder som gäller industriellt samarbete redan innan ett upphandlingskontrakt ingås, ifall detta anses nödvändigt i ett enskilt fall. Detta förutsätter ett avtalsarrangemang mellan anbudsgivaren och försvarsministeriet. Arbets- och näringsministeriet förvaltar avtalen om eventuella förhandsarrangemang.

Hur bestäms gottgörelsevärdet för industriellt samarbete?

Grunden för fastställandet av gottgörelsevärdet är punkt 5 i reglerna för industriellt samarbete och utgångspunkterna för den. Affärerna godkänns i regel enligt det fulla värdet av avtalets grad av inhemskt ursprung. I avtalets grad av inhemskt ursprung ingår finländskt material, arbete, mervärde och andra delfaktorer som är av finländskt ursprung. Om kommissionen för industriellt samarbete anser det befogat, kan kommissionen besluta att gottgörelsevärdet är lägre än det fulla värdet enligt graden av inhemskt ursprung.

Affärer som gäller direkt industriellt samarbete kan godkännas enligt avtalets fulla värde, förutsatt att avtalets grad av inhemskt ursprung är betydande. Om ett projekt som gäller samarbete om produktutveckling, teknik eller produktion eller något annat sådant samarbete inte har ett avtalsvärde eller om avtalsvärdet enligt kommissionens åsikt inte motsvarar normal nivå, bestämmer kommissionen gottgörelsevärdet från fall till fall enligt den nytta som den finländska parten får.

Vad avses med sme-koefficienter i industriellt samarbete?

Genom indirekt industriellt samarbete där man kan främja den tekniska utveckling och internationalisering i sådana små och medelstora försvars- och säkerhetsindustriföretag som är verk samma inom kunskaps- och teknikbranscher som är kritiska med tanke på statens säkerhet, enligt prövning från fall till fall bevilja koefficienter för något projekt som vinnaren av anbudstävlingen (=leverantören) driver. Här följs kommissionens definition av små och medelstora företag (sme-företag), dvs. företag som har färre än 250 anställda och en årlig omsättning på högst 50 miljoner euro eller en balansslutning på högst 43 miljoner euro och där 25 % eller mer av kapitalet eller de röstberättigade aktierna inte ägs av ett eller flera företag som inte omfattas av denna definition.

Vid behandlingen och bedömningen av planer på industriellt samarbete i anbudsfasen tar försvarsministeriet ännu inte koefficienterna i beaktande. Beslutet om huruvida koefficienter är tillämpliga fattas först i ett senare skede av kommissionen för industriellt samarbete, som verkar i anslutning till arbets- och näringsministeriet och leverantören kan om denne så vill i samband med anspråksförfarandet göra anspråk på en koefficient mellan 1,5 och 3 för projektet. Den som framför anspråket ska också motivera sitt krav och varför det för just denna affär är motiverat att bevilja en koefficient vid fastställandet av gottgörelsevärdet. I sista hand är det alltid kommissionen för industriellt arbete som beslutar om koefficienterna enligt prövning från fall till fall.

[Regler för industriellt samarbete om Finlands försvarsmaterielupphandling](#) 2012.

[Kommissionen för industriellt samarbetes riktlinjer](#) koefficienter som tillämpas vid fastställande av gottgörelsevärde för industriellt samarbete.

Ska leverantören delta i ett projekt för industriellt samarbete?

Leverantören behöver inte delta direkt i projektet, men den som är anbudsgivare ska kunna bevisa att den gjort en betydande insats för inledandet av affärer som är föremål för industriellt samarbete och att affärerna inte hade kommit till stånd utan dess aktiva medverkan. Anbudsgivaren ska tillföra sådant mervärde till projektet som stöder de kritiska förmågorna och utvecklingen av dem.

Kan man delta i det industriella samarbetet också efter 2021?

Skyldigheten att delta i industriellt samarbete är långsiktig, så det är också möjligt att det görs vissa ändringar i planerna, t.ex. i den tekniska utvecklingen. Således är det i vissa fall också möjligt att planen för industriellt samarbete preciseras och till och med att nya projekt tillkommer. Det är t.ex. möjligt att i vissa fall under det skede då planerna verkställs ta med nya leverantörer som medför nödvändigt mervärde och kunnande. Utgångspunkten är ändå att man handlar i enlighet med den plan för industriellt samarbete som redan är godkänd.

Kan ett utlandsägt företag accepteras som partner vid industriellt samarbete?

I princip ja. Man måste ändå se till att det kunnandet som utvecklas är i nationellt bruk också efter projektet.

Med vem ingår en finländsk partner ett avtal som är förknippat med leverantörens skyldighet att uppfylla kraven på industriellt samarbete?

Utgångspunkten är att en finländsk partner ingår ett avtal med en utländsk leverantör som ska uppfylla kraven på industriellt samarbete.

Om en finländsk part i projektet, tillsammans med en leverantör, bildar ett konsortium bestående av flera olika företag kan ett av företagen (samordnare) representera de företag som ingår i projektet, om parterna har kommit överens om det på förhand. På så sätt behöver inte alla de företag

som deltar i projektet ingå egna separata avtal med leverantören. Företagen och forsknings-
funden avtalar sinsemellan om hur de organiserar eventuella gemensamma projekt.

Hur följer man upp att skyldigheten uppfylls? Finns det bestämmelser om sanktioner i avtalet om skyldigheten inte fullföljs?

Arbets- och näringsministeriet och kommissionen för industriellt samarbete följer systematiskt upp
fortskridningen av skyldigheten. Avtal uppgjorda inom industriellt samarbete innehåller också mel-
lanetapper för uppföljning och bestämmelser, om skyldigheterna enligt avtalet inte fullföljs.

Kan ett projekt bestå av endast forskning och bli godkänt?

Indirekt industriellt samarbete kan också vara exempelvis forskningssamarbete, om det uppfyller
övriga kriterier för samarbetet. Med indirekt industriellt samarbete avses i synnerhet överföring av
kritisk teknik och kunskap till Finland, till exempel i form av produktions-, teknik- eller forsknings-
samarbete.

Vilken roll har exporten i det industriella samarbetet?

Det primära målet för industriellt samarbete är inte att främja exporten. Genom industriellt sam-
arbete kan man också främja den tekniska utveckling och internationalisering i sådana små och
medelstora försvars- och säkerhetsindustriföretag som är verksamma inom kunskaps- och teknik-
branscher som är kritiska med tanke på statens säkerhet.

Vem äger de industriella rättigheterna för projekten?

Man ska alltid avtala om industriella rättigheter separat och från fall till fall. Exempelvis kan till en
finländsk part också överlåtas rätten att använda projektets industriella rättigheter, men inte
äganderätten. Denna fråga har också inverkan på gottgörelsevärdet av det industriella samarbetet
inom projektet.

Hur kan man delta i det indirekta industriella samarbetet?

Indirekt industriellt samarbete erbjuder otaliga möjligheter till finländska företag, forskningsinsti-
tut samt högskolor och universitet. Det gäller att vara initiativtagande och att i början främst vara i
kontakt med Business Finlands HXIP-projekt, genom vilken man kan få nödvändiga tilläggsuppgif-
ter.

Mer information om möjligheterna till industriellt samarbete inom Jaktplansprojektet HX finns på
[Business Finlands sidor](#).

Vad är en lämplig storlek på ett projekt?

Storleken på projektet är inte det viktigaste kriteriet, utan dess innehåll är avgörande. Projekt av alla storlekar kan vara aktuella, så länge ett samarbetsobjekt som intresserar båda parter finns. Man vill också ha med sme-företag i projekt för industriellt samarbete. I projekten uppmuntras också större helheter, exempelvis genom gemensamma projekt som består av flera mindre företag och det företag som ansvarar för samordningen av dem, dvs. genom konsortier.

Kan en leverantör investera i ett finskt företag och få kompensation för det av industriellt samarbete?

Leverantören kan inte få kompensation för en investering för vilken motprestationen är aktier.

Varifrån kan jag få finansiering till mitt projekt?

Utgångspunkten är att den finländska samarbetsparten inte på något sätt ansvarar för de kostnader som det industriella samarbetet orsakar leverantören och inte heller för kostnaderna för de tjänster som leverantören har köpt av tredje parter. Den finländska parten blir ändå tvungen att investera sitt eget arbete och därigenom också göra en ekonomisk satsning på projektet. För sin egen andel kan ett finländska företag som uppfyller kriterierna ansöka om normala finansieringsinstrument hos Business Finland.

Hur effektivt har det tidigare industriella samarbete varit och på vilket sätt skiljer sig HX-upphandlingen från exempelvis anskaffningen av Hornet-jaktplan?

Innehållet i och effekterna av det industriella samarbetet har utvärderats bl.a. av Statens revisionsverk i sin utredning 12/2016 samt av Jukka Anteroinen och Juha-Matti Lehtonen i sin utredning, Försvarshögskolan 12/2017.

Exempelvis har det industriella samarbetet i anslutning till anskaffningen av Hornet-jaktplan varit ytterst viktigt för Finland, eftersom man genom samarbetet skapat underhållsförmåga för systemets hela livslängd samt sådan kunskap som annars inte skulle ha varit möjlig att få. I Försvarshögskolans utredning konstateras det att det industriella samarbetet i form av omsättning ger mångdubbelt tillbaka det penningbelopp som investerats i det. Dessutom har man tack vare den finländska industrins skicklighet kunnat göra besparingar på minst 1,7 miljarder euro vid underhållet av Hornet- och Hawk-materielen.¹

Det är dock också viktigt att notera att utgångspunkterna för det industriella samarbetet vid kommande nya strategiska upphandlingar är olika jämfört med tidigare, eftersom bl.a. exporten av civila produkter inte längre kan utgöra en del av det industriella samarbetet. Det industriella samarbetet får inte snedvrída verksamheten på den fria marknaden och således bryta mot EU-fördraget.

¹ <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2017-AK-111036.pdf>

Vilken roll har försvarsministeriet och försvarsmakten i det industriella samarbetet?

Försvarsministeriet är avtalspart vid försvarsupphandling och har det huvudsakliga ansvaret för huruvida också skyldighet till industriellt samarbete påförs det utländska leverantörsföretaget. Beslutet om påförande av skyldigheten fattas från fall till fall innan anbudsfrågan skickas ut.

Försvarsmaktens logistikverk har till uppgift att säkerställa att det direkta industriella samarbetet beaktas på behörigt sätt vid förhandlingarna. Föremålen för direkt industriellt samarbete klarnar i samband med processen för definition av försörjningsberedskapen samt underhålls- och stödfunktionerna i samarbete med HX-materielprojektet, strategiska partner och anbudsgivare. På motsvarande sätt sker definitionen av indirekt industriellt samarbete mellan anbudsgivare och i Finland verksamma försvars- och säkerhetsindustriföretag, forsknings- och vetenskapssamhällen, universitet och högskolor och organisationer inom försvarsförvaltningen, under ledning av försvarsministeriet och Huvudstaben.

I anbudsskedet görs en bedömning av planerna på industriellt samarbete i den IP-bedömningsgrupp som arbetar under ledning av försvarsministeriet (en arbetsgrupp för försörjningsberedskap och industriellt samarbete). Det är också försvarsministeriet som förhandlar fram och undertecknar avtalet om industriellt samarbete med den leverantör som vunnit anbudstävlingen. För den praktiska förvaltningen av avtalet om industriellt samarbete och för uppföljningen av hur skyldigheten till industriellt samarbete fullgörs svarar arbets- och näringsministeriet och kommissionen för industriellt samarbete, som lyder under ministeriet.

Huvudstaben har genom sina beslut av 3.5.2017, 21.2.2018 och 24.10.2018 fastställt sådana prioriterade områden för det indirekta industriella samarbetet vid strategiska projekt som anses vara viktiga ur försvarssynvinkeln samt ur försörjningsberedskapssynvinkeln i framtiden när det gäller den självständiga funktionsförmågan och kunskapen, också med beaktande av den redan existerande nationella industriella basen.

Vilken roll har arbets- och näringsministeriet i det industriella samarbetet?

Arbets- och näringsministeriet och kommissionen för industriellt samarbete svarar för den praktiska förvaltningen av det industriella samarbetet med de utländska leverantörerna av försvarsmateriel, dvs. de utländska företag som har en gällande skyldighet till industriellt samarbete i Finland. Ett skilt avtal om industriellt samarbete har bifogats upphandlingskontraktet. Försvarsministeriet (FSM) är avtalspart till båda ovan nämnda avtal. Ett avtal om industriellt samarbete som gäller stridssystemet för fartyg i Pohjanmaa-klassen undertecknades den 26 september 2019, och den praktiska administrationen av avtalet har överförs till arbets- och näringsministeriet.

Reglerna för industriellt samarbete trädde i kraft den 1 januari 2012. Kommissionen för industriellt samarbete har svarat för beredningen av reglerna och arbets- och näringsministeriet har fastställt dem. Reglerna har ändrats senast i juni 2018.

För de praktiska förberedelserna inför kommissionens möten och frågorna i anslutning till administrationen av det industriella samarbetet ansvarar kommissionens sekretariat vid arbets- och näringsministeriet. Kommissionen följer systematiskt hur skyldigheten till industriellt samarbete fullgörs och hur vidtagandet av eventuella förhandsarrangemang framskrider. Kommissionen för industriellt samarbete behandlar också yrkanden och för bok över redan godkända projekt. Kommissionen fastställer dessutom förfaranden för behandling av ärenden som gäller industriellt samarbete för att säkerställa att behandlingen är konsekvent och jämlik.

Medlemmarna i kommissionen företräder försvarsministeriet, utrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet. Kommissionen sammanträder cirka sex gånger om året. Vid kommissionens möten föredras ärendena av generalsekreteraren eller biträdande generalsekreteraren. Arbets- och näringsministeriet godkänner de beslut som behandlats av kommissionen. Kommissionens nuvarande mandattid löper ut vid utgången av september 2021.

Ytterligare upplysningar: [Regler för industriellt samarbete om Finlands försvarsmaterialupphandling och kommissionens sammansättning](#)

Vilken roll har Business Finlands HXIP-projekt?

Business Finlands HXIP-projekt stöder för sin del samarbetet kring HX-projektet. Projektets viktigaste uppgift är att hjälpa finländska företag, vetenskapssamhällen och forskningsinstitut samt utländska anbudsgivare och deras underleverantörer i det indirekta industriella samarbetet.

Business Finland hjälper dessutom bl.a. vid bildandet av konsortier och ordnar olika tillställningar om möjligheter som det industriella samarbetet erbjuder samt hjälper i praktiska frågor.

Det går också att hos Business Finland fråga efter möjligheterna att få finansiering för utvecklingsbehov som gäller forskning, produktutveckling och affärsverksamhet.

Ytterligare upplysningar: [HXIP-projekt](#)

Vilken roll har föreningen Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry i det industriella samarbetet kring HX?

PIA representerar den finländska försvars-, luftfarts-, rymd- och säkerhetsindustrin. PIA:s uppgift är att engagera sina medlemmar i det industriella samarbetet vid försvarsmaktens projekt. PIA har bl.a. redan under flera års tid fört dialog med leverantörskandidaterna för HX och ordnat möten med anbudsgivarkandidater. PIA har också deltagit aktivt i organiseringen av det industriella samarbetet kring HX-projektet. PIA hjälper dessutom Business Finland med BF:s HXIP-projekt.

Ytterligare upplysningar: [PIA ry](#)

Har programmet Global Innovation Partnerships också någon anknytning till det industriella samarbetet?

Programmet Global Innovation Partnership Program (GIPP) ingår inte i det industriella samarbetet. Samarbetet i samband med GIPP-programmet får inte i något fall blandas ihop med det egentliga stödberättigade industriella samarbetet. De grundläggande utgångspunkterna för HX-projektet och EU-lagstiftningen gör att dessa två saker måste hållas helt åtskilda.

GIPP är ett program som Business Finland helt ansvarar för och som inte utgör ett led i den officiella processen för strategiska försvarsupphandlingar som det industriella samarbetet ingår i. För att ett projekt ska kunna godkännas för det industriella samarbetet krävs alltid en officiell process vid arbets- och näringsministeriet och i den underlydande kommissionen för industriellt samarbete. GIPP-programmet har tyngdpunkten särskilt på samarbetet på den globala nivån, inkl. undanröjandet av handelshinder och lockandet av investeringar till Finland, vilka ur Finlands synvinkel nog också är viktiga frågor med avseende på det internationella samarbetet.

För mer information:

Försvarsministeriet (försvarsupphandling och industriellt samarbete):

Iikka Marttila, regeringsråd, tfn 0295 140 038, iikka.marttila@defmin.fi
Tom Lindén, överstelöjtnant, tfn 0295 140 405, tom.linden@defmin.fi

HX-jaktplansprojektet

Arbets- och näringsministeriet (reglerna för industriellt samarbete och processerna i kommissionen för industriellt samarbete):

Marjaana Aarnikka, handelsråd, generalsekreterare, tfn +358 295 062 122, marjaana.aarnikka@tem.fi
Henri Backman, konsultativ tjänsteman, biträdande generalsekreterare, tfn +358 295 063 581, henri.backman@tem.fi

Försvarsmakten (direkt industriellt samarbete, HX):

Juha-Matti Ylitalo, Logistikverket, 0299 800 (växel), juha-matti.ylitalo@mil.fi

Försvarsmakten (indirekt industriellt samarbete):

Jaakko Jurvelin, ingenjörsoverste, Huvudstaben, 0299 800 (växel), jaakko.jurvelin@mil.fi

Business Finlands HXIP-projekt:

Markku Lehikoinen, projektledare, tfn +358 40 504 4390, markku.lehikoinen@businessfinland.fi
Tapio Halkola, senior rådgivare, tfn +358 40 139 4747, tapio.halkola@businessfinland.fi
Matias Keinänen, rådgivare, tfn +358 401 837 087, matias.keinanen@businessfinland.fi

Puolustus- ja ilmailuteollisuusyhdistys PIA ry:

Tuija Karanko, generalsekreterare, tfn +358 40 559 8986, tuija.karanko@techind.fi
Tapio Halkola, projektchef, tfn +358 40 139 4747, tapio.halkola@techind.fi
Matias Keinänen, projektkoordinator, tfn +358 401 837 087, matias.keinanen@techind.fi